

Nyugalom!

A háború az idegeket kemény próbára teszi. A korszerű hadigépezet hatása önuralmat és fegyelmet kíván a nemzet minden egyes tagjától. A lelki hatások mélyen járók, de könnyebben viselhetők el, ha él bennünk nemzetünk erejébe vetett bizalom és jövődönk iránt táplált tántoríthatatlan hit. Tudnunk kell azonban, hogy a lelki ellenállás könnyebben törik meg ott, ahol a fegyverhatás szellemi benyomásai romboló propagandától megfélemlített embereket érintenek. Ezt az ellenség is igen jól tudja. Felhasznál tehát minden lehetőséget arra, hogy a hadviselő állam lakosságában olyan híreket terjesszen, amelyek a lelki reménységet puhítják, az önbizalmat és a győzelembe vetett hitet ingatják meg. Ha ezt sikerül elérnie, akkor — a hadvezetés minden erőlködése mellett is — ellenfelének győzelmi esélyeit igen csekély értékűre szállítja le. Különösen veszedelemes a lelkek megmákosítására való törekvése ott, ahol ellenőrizhetetlen hírek gyorsan száguldo tűzvészként terjednek, ahol az emberek képzelő ereje tulusokra hajlamos, vagy ahol a háború tagadhatatlanul nélkülözéssel járó időszak az egészséges kedélyt elsorvasztotta.

A minap is célzatosan terjesztett hírek szárnyra fővárosunkban s ezek titokzatos módon rendkívül rövid idő alatt igen széleskörű hullámokat vetettek. Hamar ijedő emberek azt suttogták egymásnak, hogy a tengelyhatalmak ellenfelei fel fogják gyújtani Európa egész termését és e célra már különleges permeterző készülékekkel és anyaggal is rendelkeznek.

A dolog érdemét a következőkben kívánjuk megvilágítani. Az a törekvés, hogy a légítámadásokkal a hadviselő államok terményeit elpusztítsák, vagyis a népességet kiéheztessek, nem új keletű gondolat. Az ellenség, amint az ipari termelést, úgy a lakosság ellátását is megkísérli megbénítani. Ez a szándéka beilleszthető a totális háború gondolatmenetébe. A szándék azonban még nem végrehajtás. Az ördögi terv és riadalmat célzó hír érdemére nézve elég legyen az, hogy a kárt okozó hadiszer ilyen tömegben való előállítás az emberi és állati megélhetéshez szükséges termények természetű áranyait soha sem képes utólag. A repülőgépről leszórt és a napfényen önmagától gyulladó anyag a jelenlegi háborúban is bemutatkozott már, de kisebb és könnyen eloltott tüzeknél nagyobb kárt sehol sem okozhattak. Még aztán mindent hézagtaul felperzselti még sem lehet! Ez a tulmérész fantáziára valló kitalálás inkább abban az esetben járna jelentősebb arányú kárral, ha a fogyasztásra alkalmassá tett terményeket központokban zsúfolnák össze olyan nagy mértékben, hogy egy-két ilyen embertelen légítámadás minden kész-

Mire tanít minket a történelem?

A magyarság akaratát három vonatkozásban irányíthatja a szentistváni állam, mint mai törekvéseink szimbóluma. Az egyik az állami függetlenség, a felségjog irányába mutat. A szentkorona maga, melyet a magyar király Isten földi helytartójától nyert el, elég világosan jelképezi a királyi hatalomnak és a magyar államnak minden más földi hatalmasságtól való teljes függetlenségét. Az az uralkodó, akinek fejét érzékföldi vonatkozású „angyali korona” érintette, nem lehet alattvalója többé más földi embernek, — őt és államát az Istennel egyenes, megszakíthatatlan vonal kapcsolja össze, melybe nem állhat be közvetítőként más uralkodó. Azon a területen tehát, melyen a szentkorona uralkodik, vagy amely területekre évezredek igénye van, minden más hatalom csak bitórlás, nem pedig törvényes, főleg nem jogos vagy igazságos uralkodás. Ebből az következik, hogy a szentkorona elszakított területeiről a magyarság, ha hű akar maradni önmagához és multjához, nem mondhat le, viszont tényleges államát sem rendelheti alá más európai vagy ázsiai alakulatoknak. Amint a XVI. és XVIII. század igazi magyarjai, Nádasdy Tamás, Fráter György, a Báthoriak, a két Zrínyi Miklós, sohasem nyugodtak bele a török uralomba, de egyuttal fenn tartották a magyar állami önállóságot a nyugati szomszédal szemben is: a nyugati magyarság még legmélyebb elhanyagolása alatt, legnagyobb szükségben is, mint I. Lipót korában, ragaszkodott a magyar királyi felségjogához és nem egyezett bele, meg is tudta akadályozni, hogy a magyar korona beleolvadjon a német császári koronába s a magyar király személye eltűnjék a német császári méltóság mögött. Viszont a törökre támaszkodó erdélyi fejedelmek, Bocskay, Bethlen, Rákóczi sem gondoltak arra hogy a nyugati magyar állam önállóságát veszélyeztessék. Erdélynek a törökökkel szemben viszonylagos önállása csak a királyi Magyarország sértetlen függetlensége idején volt elképzelhető. Ebből érthető, hogy az, aki az ország önrendelkezési jogának akár csak a részéről is hajlandó lemondani bármily határokon túli hatalommal szemben, a szentkoronában kifejezett történelmi valóság ellen vét s a keresztény — magyar történelem felhagyása árulója lesz.

A szentistváni államrendszer gyökereiben keresztény lévén, az alattvalókkal, az állampolgárokkal szemben keresztény bánásmódot tételez fel. Ez egyrészt a felebaráti szeretet érvényesítését jelenti, másrészt azt, hogy minden országlakónak megvan az igénye a természetjogban öszszeloglalt minimális emberi jogainak gyakorlatára. A felebaráti szeretetnek a társadalmi és állami gyakorlatba való átültetése bizonyára a legnehezebb dolgok egyike s azt is tudjuk, hogy az állam esendő emberekből létrehozott, többé-kevésbé romlott szervezet lévén, tiszta valószínűségben a földi tereken mindenkor távol fog maradni a felebaráti szeretet ideális megvalósításától. De ez nem menti fel az alól, hogy törekednie kell rá és nem szabad olyan törvényes rendelkezéseket hoznia, melyek mindkettőt, a krisztusi szeretetet és a természetjogot arcucsapják. Az alattvalónak is, a keresztény magyarságnak, jobban és cselekvőbben kell szeretni felebarátait és arra kell törekednie, hogy minden embernek emberi méltóságát, ehhez szükséges függetlenségét, életének fenntartásához szükséges lehetőségeit megadja.

Keresztény szeretettel bánt első királyunk az országába költöző nem magyarokkal is. A szentistváni államrendszer harmadik követelménye a nemzeti kisebbségre vonatkozik, akiket Szent István király behívott és szeretettel fogadott s fiát is intette megbecsülésükre. Itt a kereszténység szeretetparancsa szerencsésen egyesült a nomád, pogány magyarok azon ősi szokásával, hogy a hozzájuk csatlakozó népeket nem irtották ki, hanem népi egyéniségüket érintetlenül hagyva magukhoz csalták, életüket magyar vezetés alatt, a szabadság lehető legnagyobb mértékével rendezték be. Nem ez az egyetlen tér, melyen a pogánykori magyarság erőit, okos politikáját a kereszténység saját elveivel megegyezőnek találta és elpusztítás helyett megerősítette. Középkori királyaink csakugyan Szent István utmutatását követték, mikor az országba költöző idegeneknek a korviszonyokhoz képest széles autonómiát adtak s ezt századokon át érintetlenül megőrizték. A szepesi és erdélyi szászok, a besenyők, kunok és jászok, a székelyek, különböző rutén és oláh kerületek önkormányzata ily módon biztosította e népek szabad fejlődését a magyar állam keretében, a magyarság vezetésével. Ez utóbbi is lényeges és különösen a mai időkben nem szabad róla elfeledkeznünk.

A magyar politikai génusz akkor cselekszik Szent István szellemében, ha minden korszakban leleméri a kisebbségek jogos igényeinek megfelelő szükségleteket s azokat szíves örömet, nem fukarkodva, jókedvvel és nem keserű kénytelenségből adja nekik. De csak addig a határig, ameddig a másik ut megengedi s ez nem kevesebbet kíván, minthogy nemzeti kisebbségeinket mi magunk elégtűsük ki a magyar állam önállóságának s érintet-

lenségének legkisebb sérelme nélkül. Amint Szent István is önelhatározásból, keresztény érzésére és magyar génuszára hallgatva fogadta be az idegeneket, akik követelődzés helyett bizalommal várták és fogadták az államhatalomtól sorsuk és életviszonyaik méltányos szabályozását.

Az erőszak, az aktív magyarosítás hivei, akik együgyűségükben nem riadnak vissza Szent István állítólagos politikátlan kegyességén való szánakozástól sem, mert ez szerintük naggyá nevelte a nemzetiségeket és elejétvette azok magyarosításának, mikor az még szerintük lehetséges lett volna: ezek vétkeznek a magyar hagyomány keresztény volta ellen, embertelen dolgot kívánva, mert valóban embertelenség, a természetjog ellen való, ha valakit föltett szándékából ki akarunk forgatni nemzetiségéből, hiszen az anyanyelvhez ragaszkodás, a szülő és ősi szokásainak megtartása és az életnek azok szerint való berendezése kétségtelenül hozzátartozik természettől adott jogainkhoz. Nem is szólva arról, hogy az ily szándék és cselekedet azzal is vétkezik az evangélium ellen, hogy olyant akar másnak cselekedni, amilyent sajátmagának semmiképpen sem kíván: a saját nemzetsége megóvását legfőbb jónak tartja, amikor másokét elvenni érénynek gondolja.

Természetes, hogy a századok változó folyamán a nemzetiségeknek adható engedmények növekvőben vannak s ma sokkal nagyobbak, amiket illik megadnunk, mint még a mult században. Az is természetes, hogy adott helyzetben olyan népekkel szemben, melyek a magyar állami területen évszázadokon keresztül zárt települési vidékekkel rendelkeznek, a területi autonómiát is fel lehet ajánlanunk Szent István keresztény-magyar szellemében, de mindezekhez a magyarság elhatározása, ehhez pedig annak tudata szükséges, hogy az illető kisebbségek elismerik, nem sértik a magyar állam felségjogát, itt élnek benn Szent István országában anélkül, hogy a határokon túlra tekintenek és kívülről irányítatnak cselekvéseiket.

A külföldtől való függés volt már a XIX. században is a legnagyobb nehézsége a nemzeti kérdés megnyugtató tisztázásának: amíg a hazai románok Bukaresttől, a tótok Prágától, a szerbek Belgrádtól fogadták el parancsokat, a magyar állam fennsőségét semmibe véve, sőt azt egyenesen tagadva, addig a magyarság részéről öngyilkosság lett volna nekik olyan jogokat adni, aminőkre Magyarország hiveinek, megbízható, lojális polgárainak lehet csak joguk.

Szent István államrendszeréből ma is vaslogikával folyik a magyar felségjog követelése s aki ez ellen vét, az lehet nagyon is korszerű ember, de egyuttal a magyar történelmi hagyományok ellensége. Nekünk, keresztény magyaroknak habozás nélkül a magyar felségjog s a szentistváni hagyomány táborába kell állanunk! (—dny.)

az ellenség kénye-kedve szerint megsemmisítheti. Tudjuk nagyon jól, hogy a magyar föld népének lelkéhez a földnél és verejtékkel szentelt termésénél semmi sem áll közelebb szívéhez. Ott akarják lelkét a földre sujtani, ahol az néki a legjobban fáj.

Legyünk tisztában ezzel és fogadjuk az ilyen híreket a magyar jellemhez méltó nyugalommal. A riadt hírverőket felsőbbsséggel utasítsuk el magunktól, ilyen ostoba szóbeszédnek pedig ne váljunk terjesztőjévé. Még jóhiszeműségű hirtovábbításunk is oly nagy veszélyt rejt magában, amely sokkal ártalmasabb az állítólagos permeterzőgépeknél. De egyébként is legyünk magyarosan szűkszavúak, mert ez titoktartásra nevel. A titoktartás

pedig a katonai sikereknek előfeltétele. Jegyezze meg magának minden magyar, hogy egy-egy bizalmas hírek könnyelmű továbbadását sok magyar életével fizetheti meg. A magyar nemzetnek ellensége tehát az, aki hirhordozással könnyíti lelkét, vagy gonosz módon tudatosan megtöri a másik önbizalmát.

Az igazi magyar ember a veszély idején nyugodt. A kényelemhez szokott városiak pedig tanuljanak nyugalmat a magyar föld népétől, mert a földműves foglalkozásával járó minden csapást egyre újraeledő bizalommal és Istenbe vetett hittel tűr el, tudván, hogy szűk esztendő után bő aratás és borura derű következik! Tehát: nyugalom!

Arcképcsarnok.

Az alvajárók.

A léha egykedvűség megcsontosodott képviselői az alvajárók. Történelmi idők szédületes arányú vihára zug végig az emberiség fölött, de őket nem remegtet meg. A haza sorsának jövő alakulása is csupán felszínesen foglalkoztatja őket.

Az alvajárók természetesen rendezett viszonyok között élnek. Pompás otthon, remek fizetés, busás mellékjuttatás. Élelmészeti s ruházati gondok ismeretlenek, a szórakozási lehetőségek pedig változatosak. Így tehát szerintük nincs értelme a mindenfelé tapasztalható, mérhetetlen idegizgalomnak. (?) A háborús helyzetet nem rendkívüli áldozat elviseleli. (?)

Az önzés legrutább alakjai az alvajárók. „Terülj asztalkám” a szerencseállapotuk, ezért süketek és vakok az iszonyatosságban fokozódó háború következményeinek mérlegelésére. Vagy talán tudatos közönyből elvük, hogy első, másod-

dik és harmadik sorrendben csak az „én személyem” számít, míg mások legfeljebb mellékesen érdekelnek. S hazafiúi vonatkozásban sincs másként. Fő az egyéni boldogulás.

Megdöbbenő az alvajárók cinikus struccmagatartása, mert rontóan befolyásolja a komolytanul gondolkodó tömegeket. Általános felfogás szerint Teleki Pál gróf megrendítő végzetének beteljesedését is nagyrésztben az alvajárók számanak rohamos gyarapodása mozdította elő, illetve siettetette. Emlékeztünk, hány-szor ostromozta megrázó szavakkal a fölényeskedő nembánomságot, a vakondok-szerű elhuzódást, a meddő tétlenséget a haza iránt!

S ki tudja, nem lesz-e hiábavaló a pillanatnyi tébolyodottság szivetrázó halálkeresése az alvajáró magyarok bódultsága miatt?

A született alvajárók szánandó emberek. Félig beteg lelkek s akaratuk

képtelen a téves képzetek kényszerének ellenállni. Viz-zuhany, erőyes hang mégis ideig-óráig észhez téríti őket és jószándékuk, rendes modoruk megint csak megnyilvánul mindenkivel szemben.

Torz jellemű alvajáróink azonban megfontoltan s így megérdemelten megvetést érdemlő goposzokodók derűs begubózódásukban, ami a legridegebb hazafiatalanság bizonyítéka!

A gazdasági nehézségek hatása alatt egyre több aggódó arcot látunk, míg az alvajárók mosolygósan elégedettek. A hő-sies türelem ellenére is jogos panaszok hangzanak el némely fura intézkedés még furcsább végrehajtása miatt s erre az alvajárók megbotránkoznak (?) a közönség hiányos fegyverzettsége miatt (?)

Valóban, nevetnünk kellene, ha nagyképűsködésük nem volna inkább vérlázítóan bosszantó. Nem tehetünk egyebet, csak figyelmeztetjük őket, hogy eszméljenek, mielőtt a közutálkozást magukra nem zudítják. Nekik is kötelességük jobban-rosszban együttérezni a magyar hazával!

Figyelfő.

Népművelés a bányánál.

Vasárnap, április 27-én tartották meg a bányakaszinó dísztermében a népműveléssel kapcsolatos tizenkettedik kultúrestet. Bár a bevonulások és a légótalmi elszórtatások a kultúrestet folyamatos sorozatát négy héten át megszakították, a kultúresték rendezőse és a hallgatóság között már addig szoros egységgé forrt a kapcsolat, mely nem szakadt meg, mert a közönség ez alkalommal is teljesen megfőltötte a termet, bizonyítékul annak, hogy a kultúresték szórakoztatva oktató előadásai mennyire értékállók a közönség előtt. — A kultúrestet a bánya szalonzenekar Lőhr: Szentelen verebek c. művével nyitotta meg, majd ennek elhangzása után a farsadhatatlan és polichistor Blánér Sándor igazgató-tanító a visszaszerzett Délvidékről s a magyar honvédség kimagasló teljesítményéről emlékeztet meg oktató konferenciájának bevezetőjében. A műsor további számaiban Angyal Barnabás és Gáspár János öreg levették Barnás J.; A lipői inas c. kis humoreszkjét adták elő s utána Tóth Géza csengő tenorhangon műdalokat és jóízű palócnótákat énekelt saját gitárkísérete mellett. A kultúrestet szülpontja dr. Zemplényi Imre bányafőorvos előadása volt „Mai sportok” címen. Előadásában röviden átfutott a sport történelmi múltját s a mai és különösen a városunkban és a vidéken üzött sportok testi és lélektani hasznos és káros vonatkozásaira mutatott rá az orvos és egyben sportember szakszerűségével. Utána Illés János világjáró, kalandos élményeit olvasta fel érdekesen vonzó útirajzban, melyekben különleges meglátásával keltett figyelmet. A szalonzenekar ugyancsak Lőhr: Izartól a Dunáig c. kerengőgyelegevel fejeződött be a nívós kultúrestet. A közönség élvezettel hallgatta az összes számokat és hálás tapsal jutalmazta az előadókat.

Uj művész nő városunkból.

Valószínűleg kevesen vannak, akik a fővárosi napilapok minden rovatát s főleg a színházi és művészi rovatot, a beszámolókat, kritikákat ma, az általános háborús hírek és mai életproblémák mellett elolvassák. Akik azonban olvassák a színházi rovatot is, azok emlékezni fognak arra, hogy a napilapok ápr. 22-i számaiban beszámoltak az Országos Színházegyesület Iskolájának vizsgálódásáról, mely Farkas Imre kedves, évekkel ezelőtt sok sikert ért, igazi „békebeli” operettjének, a „Repülj fecske”-nek felújításából álló Magyar Színház színpadán. A lapok kritikái egyhangu megelégedéssel írtak a fiatal színészek játékteljesítményéről s a kiváló ifjú gárdából még külön kiemelték és dicséretükkel elhálmozták a két főszereplőt: Telek Istét és Aray Eleket. De akik olvastuk ezen híradást, még mi sem gondoltunk arra, hogy a két, külön kiemelt tehetség közül Telek Ica városunk szülőtte, Telek Pál derék iparosmester-polgártársunknak kedves leánya, aki szinte meglepetés volt az operett Marianka szerepében s akinek „természetes mozgása, beszédmodora és éneke mindenkit megfogott...” írják a kritikusok. Hogy ez mennyire tárgyilagos kritika volt, annak bizonyítéka az, hogy a vizsgálódáson jelen volt nagyváradi szinigazgató — mint értesülünk — mindjárt az első felvonás utáni szünetben le-szerződött szubretnek, az újpesti direktor két vendégzereplésre hívta meg s a pécsi szinigazgató a kritikák nyomán táviratilag akarta társulatához lekötöni, de a

nagyváradi direktor ebben megelődte. Ugy érezzük, hogy városunk közönsége büszke örömmel veszi tudomásul az új művészi tehetség kivirágzását s csatlakozik mind a fiatal művésznőnek, mind édeszüleinek ezuton nyújtott őszinte gratulációkhoz.

Érdekes találmány a fa gyors szállítására. Egy chemnitz-i fakereskedő érdekes találmányt szabadalmaztatott a fa szállítására. 20 tonna megterhelést el-

bíró hatalmas hintát épített, melyet elektromos motor hoz mozgásba. A fa lóbalásakor keletkező légáramlás a fát néhány nap alatt tökéletesen kiszárítja. Ez a megoldás, melyhez a gyermekek hintája adta meg az ötletet, minden használatban lévő szárítási eljárásnál lényegesen olcsóbb. M.N.

Talált tárgy. 1941. március 12-én a Fő utcán találtak karikára fűzött két kulcsot. Igazolt tulajdonosra a hivatalos órák alatt átveheti a rendőrkapitányságon.

Anyák napja.

Ez az egyetlen gondolat, amelyet Amerikától kapott Európa. Megszoktuk, hogy a nagy tengeren túlról mindig olyan eszmék és áramlatok csapódnak át hozzánk, amelyek nem sok rokonságot tartanak a lelkeséggel. Bár a keresztény vallások Krisztus tanítása nyomán új helyzetet teremtettek a nő számára is, amely a Megváltó megszületése előtt a férfi mellett egészen alárendelt szerepet játszott, mégis örömmel kaptunk az amerikai kezdeményezés után, mert mindnyájunknak jólesik, hogy legalább évente egyszer külön napot szenteljünk az Édesanyának.

Mindig szeret és mindig megbocsát Isten és édesanyád — így olvastuk valamikor könyvünkben, mikor még az iskola padját faragtuk és buksi fejünkben alig-alig derengett az a tudat, hogy mivel tartozunk annak, akinek mindenünk köszönhetjük. Akkor még csak az ösztön működött bennünk, ez az öntudatlan érzés sirt ki ajkunkon, ha bajba jutottunk,

vagy olyan kéz után kutattunk, amely biztosan nem lök el magától, hanem magához ölel. Azután az évek múlásával leköptatta rólunk az ösztönt az értelem és embernyi ember létünkre mindig felrajzott előttünk az akár évtizedek óta halott édesanyánk lelke is. Ha van önzetlen, tiszta szeretet a földön, akkor az az édesanya kiváltságos tulajdona.

Jólesik legalább egy napon megemlékezni édesanyánkról, akinek megcsorozott gondja a mi bajunk, tulajdósa a mi kis boldogságunk és akinek — bármilyen anyagi körülmények között legyen is — mindig gyermeke felé száll a gondolata. Május 4-én országgszerte megemlékeznek az Anyák Napjáról. Az iskolákban külön előadás lesz, hogy öntudatossá tegye a szeretetet, hálát és ragaszkodást a saját, színház és rádió pedig a maga módján és eszközeivel hódol a legszebb emberi tulajdonság egyikének: az anyai szeretetnek.

Felvétel a siketnémák losonci áll. intézetébe. A siketnémák losonci m. kir. állami intézete igazgatósága az 1941. 42-es tanévre felvételt hirdet. Felvételt nyerhetnek mindazon 6 éven felüli, de 10 éven aluli siketnéma gyermekek, akik más testi, vagy lelki fogyatékos-ságban nem szenvednek, továbbá mindazon tanköteles korban lévő siketnémák, kik a visszacsatolás előtt valamelyik szlovák nyelvű tanintézetbe jártak, de magyarországi illetőségűek. Szegénységi alapon az internátusi elhelyezés ingyenes. A nagyobb leányok a szövő és varrósiskolában, a fiúk az intézet kertészetében nyernek kiképzést. A varrósiskola elvégzése után leány növendékeink női szabósegédek lesznek. A felvétel iránti kérvények június hó 1-ig nyújtandók be az intézet igazgatóságához, amely a felvételre vonatkozó felvilágosítást is megadja.

Mint a karvaly csaptak le a stukák a „bunkerek”-re.

(MN) Mint néma árnyak lépdelnek az őrszemek a hajnali szürkületben. Az éjtzaka leple már szakadozni kezd és a halvány körvonalakban kivehető puska-csövek végén már meg-megcsillannak a rájuk telepedett harmatcseppek. Ha nem ülné meg a közeli kemény órák izgalma a lelkeket, idillikus tábori élet hangulata töltene el minket. A folyómélyedésekből ezer és ezer béka hangversenye töri át a csendet. Ha visszafelé nézünk, barakkunk ablakában még békés fényt látunk pislogni. Önkéntelenül felcsendül fülünkben a tegnap este hallott tánczene egy-egy fozslánya, amit még együtt hallgattunk fabázikónkban.

Azonban már nem tart soká ez a különös, félig izgalommal, félig álomszerű hangulattal vegyes várakozás. A békák zenéjébe hamarosan új hangok vegyülnek. Erős páncélos kötelékek tompán csörömpölő moraja hallatszik. Szemben velünk mind jobban kibontakozik sejtelmek körvonalaiából a görög hegyi állások lán-colata. A világosodó ég háttéréből sötét-ten hallgató falak, furcsa szürke vakond-turások emelkednek ki. Lassankint fák reggeli fénybe öltözik a táj, de újabb nyugtalanító zörejek nem hallatszanak. Még öt percünk van. Most már el sem tesszük óráinkat. A görög állások helyett

óramutatóinkat figyeljük.

Pontosan az előirt időben megdöndülnek az ágyuk. Egyszerre teljesen éber-ek vagyunk, az álmodozó szemlélődés ideje elmúlt. A békák is elhallgatnak. Most már teljesen a kemény, szinte a brutális valóság erejével feltolakodó jelenben élünk. Semmi sem kerül el figyelmünket. Minden jelentéktelennek lát-szó földtúrásról csakhamar kiderül, hogy rejtett ütegállások, az erdőszéleket és a völgybe előreugró dombokat rőt torkolati tüzek világítják meg. Az előttünk 30 km szélességben kibontakozó front szinte for-rásba jön, a nehéz tűzéréség becsapódásai gözbe és füstbe burkolják a görög domb-vonulatot. A gránátok elhaló, majd újra és újra feldübbögő morajlásába a géppus-kák ideges stakkatója vegyül. Közben egész észrevétlenül nappali világosság lo-pakodik a lánban álló vidék fölé. A hegyláncok fölött halványkék színt ölt már az ég és a völgyek teljeszínű köde is oszladozóban van. Az erős távcsövön át már tisztán látni a becsapódások helyét és látni, mikor találja el egy-egy lövedék a jól kiépített állásokat. Hirtelen fellobog az első tűz. A hegyoldalban szürkésvörös lángnyelv csap fel és az ormok fölött sűrű füstfelhő imbolyog. Egészen lenyűgözve, visszafojtott lélekzettel nézünk a pokoli

színijátékot, mikor ismét új hang riad fel.

Észak felől hirtelen éles motorzaj tör ránk. Jönnek a stukák. A halvány égboltozaton világosan kirajzolódik az első raj sötét árnyéka. A szárnyakon még égnek a kis lámpácskák, melyek nélkül a sötétben lehetetlen a kötelékben való repülés, száz apró világító pontocskák. A rajok egyelőre még fölöttünk köröznek és mind magasabbra huznak. A felbuk-kanni készülő nap már rájuk veti vörö-ses reggeli fényét. A gépek lágy rózsaszín fényben usznak és élesen elűtnék a különös vörös-kék színben játszó égbol-tozattól. Felejtethetetlen látvány.

Most érték el a görög állásokat. A kötelékek felzárkóznak és már buknak is alá. Felülvöltnék a motorok és ideg-szagató szirénahanggal nyilegyenesen csapnak le a kopasz bunkerekre. Mikor újra a levegőbe lendülnek, maguk után vékony fekete csíkot hagynak. A nulló bombák. Egy, kettő, három, hét, nyolc füstoszlop tör elő hirtelenül a dombte-tőkről. Majd felmorajlik a robbanások tompán recsenő döngése is. De már a bunkerek is megelevenednek. A torkolati tüzek fénye a nappali világosságban már nem látszik, az égen robbanó gránátok rőt fénye azonban jól kivehető. Mindez nem zavarja a stukákat. Újabb és újabb hullámok zudítják alá a halálos terbűket. Az egyik gép most hirtelenül megbillen. A szívverésünk is kihagy. A szabályos geometriai alakzatban repülő kötelékből kiválik és mint az egyensúlyát veszített

részeg tántorogni kezd, majd mind gyorsabb zuhanással hullik alá a görög állá-sok közé. Az új háború első áldozata. De nem, még van remény. A füstfelhők fölött narancssárga kupolához hasonlóan bontakozik ki egy ejtőernyő. A lassan ereszkedő pilótát ide-oda himbálja köfte-lein a gyenge reggeli szellő. Sajnos, tul-gyenge ahhoz, hogy ideig hozza. Ő is az ellenséges állások közé esik, mint gépe. De már nem olyan messze. Talán mégis csak viszontlátjuk. A görög bunkereket a füst és lángtenger egészen beburkolja. A stukák már eltávoztak, mind messzebből hallatszik a motorzúgás. Ismét a kopok makacssággal tomboló ágyutűz veszi át uralmát. Természetesen a görögök sem alszanak. Kezdetben kissé elfogódottak voltak és csak immel-ámmal felelgettek ágyúinkra, lassankint azonban ők is őrsz-eszedték magukat. Már napokon át ta-nulmányoztuk a görög állásokat, minden bokrukat ismerjük, azonban mégis nem egy esetben tapasztaltuk meglepetéssel, hogy olyan helyeken is felvillan ágyúik torkolati tüze, melyeket teljesen elhagyot-taknak gondoltuk. De ez már hozzátar-tozik a háborúhoz. Az ellenséget soha-nem szabad lebecsülni. Tulságosan vesze-delmeseknek a görögök azonban eddig még nem mutatkoztak. Mindenesetre a stukák eltávózása után az ő ágyutűzük in-megelőnkül és lassankint jobbnak látjuk, hogy ennél a védtelen dombtetőnél bi-tonságosabb helyet keressünk.

Hírek és különfelek

A HALADÁS MINT ELKÉNYEZTETŐ.

Amikor az első töltőtollhoz jutottam, már akkor régen nemcsak a felnőtt, de a kis diákok zsebében is díszelgett. Hozzászoktam nagyon az acéltollhoz s az volt az érzésem, hogy ez az új technikai vívmány elrontja az ember kézírását. Lehet is benne valami, mert az acéltoll és a tintába mártogatás művelete nem enged folyamatos iramot a kéznek, lefékezi s a lassabb ütemű írás a szebb betűk rajzolására készteti a kezét. Amióta töltőtollal írok, kézírásom irama megnagyobbodott ugyan, de szépségéből veszített. Ezt a kis „szépséghibát” azonban nagyban pótolja az az időnyereség, amit a töltőtoll használatával nyerek.

Nemrég elromlott a töltőtollam és pár napig, míg javításban volt, nélkülözni kellett. Mindenki, aki töltőtollal él és ír, elhiszi, ha azt mondom: ez a pár nap nem volt könnyű. Megpróbálkoztam tollszárral és acéltollal írni, nem ment. Mintha ellejtettem volna, amit már az elemi iskolában tanultam, hogyan használ az ember olyan tollat, amelyet minduntalan a tintatartóba kell mártani. Valóságos kinszenvedés volt.

Most azonban ne erről beszélgesünk. Erről a töltőtoll-idegességről ugyanis eszembe jutott, mennyire rabjaivá leszünk olyan technikai vívmányoknak, amelyek nélkül úgy érezzük, már élni sem tudnánk.

Miért vagyunk mindnyájan olyan idegesek, ha egyszer rövidzárlat támad lakásunkban és kialszik a villany? Dédapánk gyertyafényénél, nagyszüleink, szüleink, sőt sokan kortársak petróleumlámpánál boldogabbak voltak és voltak, mint most mi, a villanyfényes lakásainkban. Gyermekkoromban kis lángu petróleumlámpa fényénél, tanultam, olvastam, rajoltam, lombfűrészeltem s ugyanannál a fényénél még édesanyám újságot olvasott, édesanyám meg nővérem kézimunkázott. Ma százszorosan nagyobb fényű villanylámpa mellett alig ül egyszerre négy ember, eltagozódnak külön-külön lámpa mellé s a szép családikör szétbomlik, hogy „egymást ne zavarják”.

De beszélhetnénk másról is: a gőzfűtésről a kályha helyén, a villany- vagy gázfűtőhelyről a régi, jó „spórbert” helyén, a rádióról és gramofonról a zongora helyén és így tovább.

Azt hiszem, ott van a baj, hogy a haladás sokkal jobban elkényeztetett bennünket, mint maga az életünk, tehát igényeink nagyobbak, mint szükségletünk. Ha a töltőtollat nem találják fel, ma épp oly szépen (vagy épp oly csúnyán) ír-nánk acéltollal is, ha a villanyvilágítás szikrája nem pattan ki Edison lángelméjéből, ma épp oly boldogok (vagy épp oly boldogtalanok) volnánk kőolajlámpa mellett is.

Megszoktuk a legjobbat, tehát nem érjük be többé a megfelelővel, ki tudja, nem ebben van-e az emberiség annyiféle bajának egyik legfőbb oka? — (ány.)

Áthelyezés és kinevezés. A m. kir. belügyminiszter dr. Hunyadi Jánost, az Országos Társadalombiztosító Intézet salgótarjáni kerületi pénztárának ügyvezetőjét, hasonló ügykörrel Nyíregyházára helyezte át. Távozását mindenki sajnálja, aki meleg szívvel és előzékenységgel ismerte. — Utódául dr. Várszegi János intézeti segédtitkár neveztetett ki. Az új ügyvezető városunk közönsége előtt nem ismétellen, mert hiszen az intézet helyi pénztárának jelenleg ő a legrégibb tisztviselője, aki városunk társadalmának is kedvelt tagja. Gratulálunk!

(M. N.) **Lehár Ferenc első operájának megírására készül.** A világhírű magyar zeneszerző, aki nem sokára 71. születésnapját ünnepli, előrehaladt kora ellenére is töretlen frissességgel folytatja munkáját. Többek között elhatározta, hogy megvalósítja ifjúkori álmát és megírja első operáját.

A Salgótarjáni Római Katolikus Olvasókör 1941. évi május hó 3-án, szombaton este 7 órai kezdettel táncmulatsággal egybekötött előadást rendez. Előadás után tánc, melyhez a zenét Pap Lajos „Jazz”-zenekara szolgáltatja. Belépődíj: I. hely 1:50 P, II. hely 1:20 P, III. hely 1 — P. Alkoholy 60 fillér.

A m. kir. salgótarjáni honvéd állomásparancsnokság az alábbi meghívót bocsátotta ki:

A német birodalom a közös magyar-olasz győzelmet nagybőrszabású ünnepség keretében üli meg. Ebhez az ünnepséghez a déli részek visszafoglalása alkalmából Magyarország is csatlakozik.

Az ünnepség a közeli napokra van tervezve, de időpontja meghatározva még nincsen.

Mély tisztelettel felkérem az összes hivatalok, vállalatok és egyesületek főnökeit, vezetőit és elnökeit, hogy megjelentetésükkel az ünnepély fényét emelni szíveskedjenek.

Az ünnepély a város főterén lesz megtartva.

Felállítás: a főter közepén arccal az állomás épülete felé a honvédség alakulatai, a főteret körülvevő járdákon pedig a hivatalok, vállalatok és az egyesületek zászlókkal helyezkednek el.

A hivatalok, vállalatok és az egyesületek vezetőit mély tisztelettel felkérem, hogy az állomás épülete előtt felállított szónoki emelvényénél a tisztikarral együtt gyülekezni szíveskedjenek.

Az ünnepély Magyar-, Német- és Olaszországban egy napon lesz

megtartva, melynek időpontját tudomásomra jutás esetén dobszóval és a főterén az ünnepélyt megelőző napon felállított hangszórón közölni fogom, miért is kérem az előkészületeket már most megtenni.

Amennyiben az ünnepély megtartása hétköznapra esnek és a hivatalok, vállalatok stb. munkája a testületi megjelölést nem engedné meg, úgy mély tisztelettel kérem a hivatalok, vállalatok és az egyesületek vezetőseit, hogy magukat minél nagyobb küldöttséggel képviseltetni szíveskedjenek.

Az ünnepély rossz idő esetén is meg lesz tartva.

Együtt mély tisztelettel kérem az ünnepély napján a házak fellebégőzését (lehetőleg német és olasz zászlókkal is), valamint az ünnepélyt megelőző nap este megtartandó zenés takarodó tartalmára a házak kilágítását és az ablakoknak, kiskakatoknak a magyar, német és olasz államfők arcképfével való feldíszítését propagálni szíveskedjenek.

Gáldy alezredes
állomásparancsnok.

Részletes munkaterv alapján indulnak meg a vasnapok. Erdélyre is kiterjesztették az árszabályt.

Alapos előkészítésen mulik a hulladékanyagok gyűjtésének sikere. A Fémgyűjtő, mely eddig is eredményes munkát végzett a vasnapok megszervezésével, a tél folyamán elkészítette a közeljövőben meginduló országos gyűjtési munka részletes tervét. Az eddigi tapasztalatok, valamint statisztikai vizsgálatok segítségével megállapították, hogy honnan származik a legtöbb ócskavas- és fémhulladék. A vizsgálatok 6 csoportba sorolták a lelőhelyeket és pedig:

1. Az ipar használhatatlan gépei és gépalkatrészei,
2. A feldolgozó ipar hulladékai,
3. A mezőgazdaság kimustrált eszközei,
4. A különböző közműveknél felgyűlt ócskavas (rossz sínek, oszlopok, stb.)
5. A háztartások gyűjtése,
6. A közületek elavult használaton kívül helyezett berendezései (park kerítés, stb.)

Ezek azok az ócskavas- és fémhulladék-gócok, melyek a rendszeres gyűjtési munka során leginkább figyelembe jönnek és amelyek a Fémgyűjtő által kidolgozott vasnap-munkatervnél számításba vétettek.

A gyűjtési munka különben ezidén már Erdély területére is kiterjed. A hivatalos lap április 25.-i száma már köz-

ölte is azt a rendeletet, amely megállapítja, hogy a keleti és erdélyi országrészekben az ócskavas- és fémhulladékok ára ugyanaz lesz, mint az anyaországban.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara felterjesztése a szerződéses borsó árkiegészítésének felülbírási eljárásában. A szerződéses borsótermelés körében elért termelői árak ügyében a Vetőmag Kivitel Rt. termelői szakbizottságának határozata alapján az Országos Mezőgazdasági Kamara indokolt kérelmet terjesztett elő a földmivelésügyi miniszterhez. Tekintettel arra, hogy a kamarának és a termelői szakbizottság két tagjának: dr. br. Waldott Frigyes, a Zemplén vármegyei Gazdasági Egyesület és Dadányi Miklós, a Borsod vármegyei Gazdasági Egyesület elnökének időközben módjában állott a termelői vállalatok bonyolult költség-számításait alaposan felülbírálni, a kamara felterjesztésben kérte, hogy a szerződéses borsó árkiegészítésének felülbírási eljárásánál a termelői gazdák érdekei megfelelően figyelembe vétnének. A Kamara felterjesztése a legrészletesebben feltárja a termelői cégek elgondolásait, számításait alapjait és azt az eljárásokat, melynek kö-

vetkezében a korábban kikalkulált vételár kiegyezés felborul. Az újabb tárgyalások folyamán a termelői cégek a kereskedelmi haszon megállapításánál újabb olyan hibás és joggal kifogásolható kalkulációt terjesztettek elő, amely alkalmas arra, hogy a cégek részére és a termelői gazdák rendkívüli sérelmére újabb hatalmas nyereséget biztosítson. A Kamara a borsó értékesítésével kapcsolatosan részletesen megismertette pontos megállapításait, véleményét nyilvánította a termelői vállalatok 100 holdra átszámított borsó termelési kalkulációjáról és külön mellékletben csatolta tájékoztató megjegyzéseit ismertető leírását.

Királyi hercegből utcaseprő, utcaseprőből tábornok.

(M. N.) A háború mindenestre bebizonyította a légihaderő használatosságát. Külön uniformist kaptunk és önálló rangjelzéseink voltak. Szóval nagy urak lettünk.

A köztársaság idején? A légihaderő megmaradt, én azonban repültem. Nem repülőgépen, hanem a hadseregből. Mit volt mit tennem, új foglalkozás után kellett nézmem. Franciaországban és Angliában kezdtem, mint a Ford-lerakat alkalmazottja, először szemetet söpörgetve, majd mechanikussá küzdve magamat előre, végül pedig Herr Orleans néven a cég németországi képviselője lettem. Mikor már a Ford-művek megbízását egész Európára kaptam, kitört a polgárháború. Persze azonnal hazatértem és szolgálatra jelentkeztem. Fiaimmal együtt, ugyanis mind a három repülőtiszt lett. Az egyik már 14 nap múlva elesett. A másik, mivel jól tud németül, a Condor-légióban kapott rajparancsnoki minőségben beosztást. Itt kezdődött a barátságom a német repülővel, akiket nagyon megtanultam tisztelni. Legjobban azonban Göring marsallt bámulom. Az még csak meg tudom érteni, hogy hogyan tudott oly rövid idő alatt oly hatalmas repülőparkot teremteni, annyi elsőrangú pilótát kiképezetni, de hogy miképpen tudott olyan kiváló vezérkari tisztekre szert tenni, az még mindig rejtély marad előttem. — Főképpen ezért becsülöm nagyra a német repülést, mert bebizonyította a légihaderő jelentőségét. Magam is mindig annak a felfogásnak híve voltam, hogy a légihaderő a jövő. Sőt én még a németeknél is tovább megyek. A légihaderőnek nemcsak egyenrangúnak kellene lenni a többi fegyvernemekkel, hanem uralkodnia kellene rajtuk. Nemde világos? — kérdezi a herceg már jól ismert huncut mosolyával. A szárazföldi hadsereg a szárazföldhöz van kötve, a tengerészet a tengerhez, a repülőgépek azonban egyik sem szab határt, minden dimenziót ural. —

A tábornok-hercegnek a repülés fanatikus uttörőjének annak idején nem egy gondolatát mosolyogták meg. Vajjon lehetetlen-e, hogy a jövő egykor majd ezt a tréfás gondolatmenetet is igazolni fogja? A technika története ilyen esetekre bőven szolgál példával. — (dr. Sz. L.)

„Szociális reform és hivatásrendiség.”

Megjelent Varga László új könyve.

Ma már minden hozzáértő ember előtt nyilvánvaló, hogy az államszervezet válságának legfőbb oka a társadalmi rend felbomlása, melyet a kapitalista rendszerben elfajult osztályharc idézett elő. Ebből a helyzetből kivezető utat mutatja meg Varga László legújabb könyvében. Azt is látjuk már, hogy a szociálista forradalom nem tudta megoldani a roppant problémát, mert a kartelluralom helyébe a még rosszabb államkapitalizmust állította.

De Varga László tulmegy a tény-megállapításra. Kifejti, hogy a társadalom mai nagy szervei bajának egyetlen helyes gyógyítása és orvoslása a szociális igazságosság törvényének uralma a közösségi élet minden területén. A szociális kérdés nem állami, hanem társadalmi kérdés. Ezért a társadalmat kell úgy átalakítani és megszervezni, hogy az önmagán a maga erejéből hajtsa végre a szociális igazságosság törvényét az állam megfelelő támogatásával. Ez a hivatásrendi reform lényege. Ez több, mint forradalom, — írja — ehhez a legteljesebb magyar élet akarása kell és az alkotómunka lázas

szenvedélye.

Részletesen mutat rá e könyv az új rendszerre. A hivatásrendek mint közjogi önkormányzatok a hivatásszerűen végzett munka elve szerint szervezik a társadalmat. A rendi kamarákban a munkaadók és munkavállalók képvisellete teljesen egyenlő lesz, vagyis a munkásság a többi osztályokkal egészen egyenrangú félként vesz részt a társadalmi és gazdasági élet irányításában. Tehát nélküle és róla nem lehet többé semmit határozni. Nem lesz többé forradalmi elem, mert jogos igényeinek a jog útján szerezhet érvényt, de ugyanakkor súlyos felelősséget is vállal a nemzet iránt. A rendiség ugyanis nem egyéb, mint a kölcsönös emberi és nemzeti felelősség társadalmi alkotmánya és közjogi szervezete.

Fontos oldalakat szentel a szerző arra, hogy foglalkozzék az ellenvéleményekkel is. Ezek során rámutat, hogy az új rendszerben megtalálja jogos származását a vállalkozó is, mert a megszilárdult társadalmi béke nyomán helyreáll a bizalom, a vállalkozó-kezd és nagy lendü-

letet vesz a többtermelés, amely a gazdasági és szociális jólét elemi feltétele.

Természetesen a rendiségben nemcsak a gazdasági foglalkozások nyerne önkormányzatot, hanem az összes többi szabadfoglalkozási ágak is, mégpedig az ügyvédek, a bírák, a tanárok és tanítók, az újságírók, a művészek, az orvosok, sőt bizonyos értelemben még az állam alkalmazottai is. Egyrészt ezekben a foglalkozási ágakban is súlyos szociális kérdések várnak megoldásra, másrészt a nemzet szempontjából olyan hivatást töltöttek be, amely a szociális hivatások erkölcsi színvonalának lényeges emelését követeli meg. A nemzeti érdektől megkövetelt keresztény erkölcsi magatartás biztosítása lesz ezekben a rendekben is a magyar társadalmi reform feladata és eredménye.

Varga László „Szociális reform és hivatásrendiség” című most megjelent könyve az utóbbi évek legfeltűnőbb társadalompolitikai összefoglalása. Műve minden tekintetben hűzágpótló és korszakalkotó gondolat szolgálatát jelentő munka, mely igaz kézikönyve lesz minden magyar dolgozónak. A Nemzeti könyvtár sorozatában megjelent könyv csak 40 fillérért minden könyvkereskedésben, libszpavillonban, dohánypénzárban és újságárusnál már vasárnaptól kezdve beszerezhető.

Tavaszi napfény

szeplőssé teszi.

AZ ARCBŐRT

Szeplőjét,
májfoltját
eltünteti a

SZÜCS-FÉLE

SZEPLŐKRÉM

KAPHATÓ:

SZÜCS RÓBERT

"Magyar Korona" gyógy-
szertárban, Salgótarján.

Borjavágási tilalom az ország egyes területein. A közellátási miniszter rendeletet adott ki amelynek értelmében Bács-Bodrog, Baranya, Bars- és Hont, Békés, Bereg, Csanád-Arad-Torontál, Csík, Esztergom, Fejér, Gömör és Kishont, Győr-Moson-Pozsony, Háromszék, Komárom, Maros-Torda, Máramaros, Nógrád, Nyitra-Pozsony, Somogy, Sopron, Tolna, Ugocsa, Ung, Vas, Veszprém és Zala vármegyék területén, Pest-Pilis-Soltkiskun vármegye dunajobbparti részén, Budapest, Baja, Győr, Hódmezővásárhely, Pécs, Sopron, Székesfehérvár és Ung városok, valamint Kárpátia területén két évessel fiatalabb bivalyüszőt levágni, levágás céljából a felsorolt területekről az ország más területére áthajtani tilos.

Az életbiztosítások a háborús halálesetekre is érvényesek. A hivatalos lap kormányrendeletet közzétett az életbiztosítások érvényének a háborús haláleseti kockázatokra való kiterjesztéséről. A biztosító vállalatok ezután kötelesek kifizetni az életbiztosítási összegeket abban az esetben is, ha a biztosítási szerződés eredetileg nem terjedt ki háborús kockázatokra. Ez a kötelezettség nemcsak a bevonult és a háborúban részt vett, hanem a háborús események folytán meghalt polgári személyekkel szemben is fennáll. A biztosított felek kötelesek háborús kockázati pótdíj címén évente a biztosítási összeg hat ezrelékét fizetni.

Élelmiszer-, takarmány- és terménykészletek igénybevétele.

Az ország közellátásának biztosítása céljából az illetékes hatóságok olyan intézkedéseket tettek, amelyek alkalmasak arra, hogy a tavalyi rossz év után még rendelkezésre álló élelmiszer- és takarmánykészletek igazságosan és helyesen lehessen elosztani s ezzel a széles népréteg megélhetésének mai színvonalát fenntartani. Ilyen intézkedéseket a közellátási miniszter már januárban tett. Akkoriban az egyik rendelet meghatározta, hogy mennyi búzaőrleményt, száraz főzeléket, zsírt, szalonnát, hajat és tengeri szardíniát szabad a háztartásokban tartani és kimondta a rendelet, hogy a megállapított készleteken felüli mennyiséget nyolc napon belül eladásra kell felajánlani. A másik rendelet az ötven holdasnál nagyobb birtokosok múlt évi terméséről adatszolgáltatást rendelt el és az így összegyűjtött adatok alapján bejelentési kötelezettséget állapított meg és bizonyos cikkekben meg is kezdődött a tervszerű igénybevétel.

Az ország közellátási helyzete az utóbbi időben nem javult, hanem rosszabbodott. Ugyanis nagy hadsereget kell fegyverben tartani s az ország örvendés délvideki gyarapodásával kapcsolatban is felmerült annak a szükségessége, hogy a készleteket számon tartásuk és úgy használják fel, hogy abból minél több embernek legyen lehetőleg egyenlő megélhetése. Éppen ezért a honvédség beszerző osztálya ellenőrizte a készleteket és a megállapított fejadagokon felüli készleteket igénybe veszik. A fejadagokat úgy állapították meg, hogy azok az állatok eltarthatására és hizlalására szolgáló takarmánymennyiséget, a vetéshez szükséges magvak mennyiségét, a gazdasági cselédek konvencióját és a gazda, valamint a háztartáshoz tartozó személyek szükségletét az új termésig fedezik. Aki április végéig az önként ajánlotta fel a készletét, feladat kapott érte. Hogy ez az intézkedés mennyire helyes volt, azt a kitűnő eredmény igazolja.

S P O R T

Az „ősz csapat” kivágta a rezet!

SBTC—GAMMA 4:2 (1:0)

SSE pálya.

1500 néző.

Vezette: Németh.

A sorozatos gyenge szereplés csökkentette az érdeklődést a mérkőzés iránt. Igaz, hogy ebben a szokatlanul rossz időnek is volt része.

SBTC: Géczi, Budai, Timár — Kiss, Takács IV., Mátrai — Borsányi, Csuberda, Jenőfi, Laczkó, Trenka.

Gamma: Havas, Nádas, Szebeni — Magda, Tóth, Kemény — Váradi, Toldi, Ádám Turai II., Hármai.

Gyors eredményt ér el a Stécé. A 3. percben Mátrai szabadrugása kavardást teremt a Gamma kapuja előtt s Jenőfi közelről gólt lő. 1:0. Az SBTC támadásai a gól után is veszélyesebbek. A 25. percben Jenőfi megszerezte az öt percig a pálya szélén ápolgatják. Ostromol az SBTC. Laczkó szabadrugását sorfal, majd utána Csuberda lövést a felső kapufa akasztja. Közben Jenőfi szép gólt lő, de lesből.

A II. félidő első percei lanyhák. Az SBTC főlénye egyenlőre eredménytelen, de aztán gyorsan hullanak a gólok. A 23. percben Borsányi bead, Csuberda áttemel s fejről a hálóba jut a labda. 2:0. A 26. percben Csuberda lő, Havas kiüti, Csuberda újból lő de mostmár Havas mellett a kapuba. 3:0. Két perc múlva kavardás keletkezik az SBTC kapuja előtt, Toldi üresben labdához jut, Géczi védőné a lövést, de elesik s máris 3:1. A 39. percben Laczkó lövése a kapufáról Csuberda elé s ebből lesz a negyedik gól. 4:1. A Stécé ezzel megelégedte a támadást, a Gamma szóhoz jut s a 44. percben Váradi szépit. 4:2.

Szögletarány 8:2 az SBTC javára.

Az SBTC végre az őszi felállítással csapatával játszott. Nem téveszt meg a

a győzelem bennünket és nem mondjuk, hogy most hibátlanul játszott az SBTC, bizonyos azonban, hogy ezzel a csapattal játszva kezdettől fogva, nem lett volna olyan szánalmas az eddigi tavaszi szereplés. — Még nem késő! Minden mérkőzésen mindent beleadva, ezzel a csapattal még bent lehet az I. osztályban maradni.

Az SBTC győzelme teljesen reális és megérdemelt volt a Gamma felett. Elejétől végig jobban játszott, többet és veszélyesebben támadott. Takács IV.-gyel a legmasszívabb oszlop került vissza a helyére. Egyénileg Budai tűnt ki legjobban mellette. Rugásai biztosak, szereléseik erősek és most tiszták is voltak Mátrai is igazolta, hogy az első csapatban a helye. A védelem a gólokra hibázott. A csatársor legjobbjai Trenka volt. Borsányinak nem ment a játék.

A Gamma nagy nevekkel megspékelte csapatából Nádas, Turai II. és Tóth tűnt ki.

Ungváron:

SKRusj—SSE 5:2 (1:1)

Vezette: Vajda.

A SSE Takácsa két öngólt vétett. Góllövők: Simon (2), Takács (2 öngól), Csancsinov, illetve Tadic és Paczolai (11-esből).

SBTC „ü”—Gyak 5:2 (3:1)

SSE pálya.

Vezette: Csala.

Góllövő: Pepsiczki (3), Patrik, Balázs ill. Földi és Nagy.

A HID most megjelent legújabb száma folytatásként közli Tamási Áron és Tersánszky I. Jenő nagyszerű regényeit, amelyek mellett a HID e heti számát különösen érdekessé teszik P. Ábrahám Ernő, Terescsényi György novellái, Kodolányi János krónikája, Szvatkó Pal „Csatahajók” cikke, Petrarca szonettjeinek Sárközy György fordítása, Németh László színházi kritikája, Nagy Lajos, Féja Géza, Kassák Lajos cikkei, Féja Géza, F. Rácz Kálmán, József Jolán filmkritikái, valamint a HID közkedveit állandó rovatai és szenzációs képes riportjai. Főszerkesztő: Zilahy Lajos. Felelős szerkesztő: Kállay Miklós. Mutatványszámát a HID kiadóbizottsága az érdeklődőknek mindenkor készséggel küld. Budapest, VII. Erzsébet krt. 7. sz. Előfizetési ár: negyed évre 6 P, fél évre 12 P, egy évre 24 P, mely fizethető havi 2 pengőként is.

Felárak engedélyezésével szabályozták a szénárakat. Az árelle-nőrzés országos kormánybiztos két rendeletet adott ki a szénárak szabályozásáról. Az egyik rendelet a hazai bányákban termelt szénbányához-termelés és minőségek szerint-felárakat engedélyez, a másik rendelet pedig szabályozza a szénkereskedelem által felszámítható haszonkulcsot. A szénárak e szabályozása minden tekintetben indokolt, mert a hazai szénárakat 1934 óta nem emelték, annak ellenére, hogy a termelés költségei több vonatkozásban is lényegesen emelkedtek.

Ötven vagon méheletű cukrot utalt ki a kormány. Az erdélyi részek visszacsatolása után kb 700.000 családra növekedett méhállományunk. tehát az idén várható 5—6.000 vagon méh-termelés értéke a 12 millió pengő értéket is meghaladja és mintegy 80.000 embernek ad számottevő keresetet. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület a földmívelésügyi minisztériumtól 160 vagon méheletű cukor sürgős kiutalását kérte a méhállomány megmentésére. Az érdekeltektől a minisztériumok együttes döntése alapján 50 vagon cukor kiutalását határozták el, annak kiosztására legközelebb kerül sor.

A P O L L O M O Z G Ó

1941 május 3-án, szombaton 5, 7, 9, 4-én, vasárnap 1, 3, 5, 7 és 9-kor, 5-én, hétfőn este 5, 7 és 9 órakor.

Vigyázat! Kém!

A kémek világa elevenedik meg ebben az izgalmas lenyűgöző filmben. Kiegészítésül: **MAGYAR HÍRADÓ.**

Május 6-án, kedden 6 és 8 órakor, 7-én, szerdán este 6 és 8 órakor, 8-án, csütörtökön 6 és 8 órakor.

Nászút hármashan

Főszereplők: Paul Hörbiger, Theo Lingner, Mária Andérgast és Johannes Riemann. Kieg.: Ufa és Fox h.

Jön! **MA, TEGNAP, HOLNAP** Jön!

Jókarban levő sport gyermek-kocsit vennék. Cím a kiadványban.

Ajánlott levélben fel kell tüntetni a feladó nevét. A kerekedelelem és közlekedésügyi miniszter elrendelte, hogy a feladó nevét és közelebbi címét feljegyezni köteles a bárhova szálló ajánlott postaküldeményekre is. Ebből a postahivatalokban a felvevő (tisztviselő) kezébe adott, illetve a levélszekrény útján feladott azokat az ajánlott levélpostai küldeményeket, amelyekre a feladó nevét, és közelebbi címét nem jegyezték fel, a posta továbbításra nem fogadja el.

Salgótarján m. v. polgármesteri hivatalától. 1969/1941. Löwinger Rezsőné alapítvány kamata.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Löwinger Rezsőné 1200 pengő alapítványának 1940. évi kamataira pályázatot hirdet.

Az alapítvány kamatainak elnyerésére minden salgótarjáni szegény pályázhat. A kérelmek éleszővel, vagy írásban f. évi május hó 25-ig a városi szociális ügyosztályán terjesztendők elő.

Salgótarján, 1941 április 24.

Dr. Förster Kálmán
polgármester.

Salgótarján megyei város polgármesterétől. 5686/1941.

Felhívás.

A rimaszombati m. kir. állami gyermekmenhely a Gömör, Kishont és Nógrád vármegyéből származó gondozottakra nézve Salgótarján városában gyermeklepet óhajt létesíteni. Felhívom mindazon gyermekszerező családokat, akik a menhely által kihelyezendő, — elhagyottá nyilvánított gyermekeket gondozni óhajtanak és úgy az anyagi, mint erkölcsi felügyeletet felettük gyakorolni képesek, hogy a felelős családok után ebbeli számdékaikat 15 nap alatt a városi igazgatóságnak a délelőtti órákban jelentse be. A bejelentéskor megjelölendő, hogy ki mily kora, nemű és vallású gyermek gondozását vállalja.

Tájékoztató közlöm, hogy csak kb. 6 hónapos kortól 15 éves korig terjedő gyermekekről van szó s a gondozási díj 2 éves életkorig 11 pengő, 2—7 éves korig 9 pengő, 7—12 éves korig 8 P és 12 éven felüli korig, amíg iskolás 7 pengő havonta. A további időben bészereződés vagy ingyen tartás mellett maradhatnak a nevelőszülőknél.

A gondozottak évenként téli és nyári ruházatban, cipőjavításban, iskolai felszerelésben, gyógyászati és orvosi kezelésben is részesülnek.

Salgótarján, 1941 április 8.

A polgármester helyett:

Horváth
v. tanácsnok.

Hirdessen

„A MUNKA”
Politikai hetilapban